

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. M. T. A.

Açar əlimizdədir!

Türkiyə - Azərbaycan müttəfiqliyi bölgə
üçün mühüm perspektivlər vəd edir

YENİ AZƏRBAYCAN

Azərbaycanın dövlət məstəqiliyi Azərbaycan xalqının milli surəvətindir.

Qazet 1993-ci ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının organı.

14 mart
2024-cü il,
cümə axşamı
№ 048 (6634)
Qiyməti
60 qəpik

Bax sah. 4

Vatikanla nümunəvi əməkdaşlıq

Bax sah. 2

Dostluq və qardaşlıq mərkəzi

Azərbaycanla startejii tərəfdəşliq münasibətləri nə Malik olan dost Qazaxistannın Prezidenti Kasim-Jomart Tokayevin bu günlərdə ölkəmizə baş tutan dövlət səfəri uğurlu keçib. Səfər çərçivəsində Prezident İlham Əliyev və Prezident Kasim-Jomart Tokayev müxtəlif tədbirlərə qatılıblar, mötbəuatı bəyanatlarla çıxış edərək qarşılıqlı əməkdaşlığın perspektivləri ilə bağlı mühüm mesajlar veriblər. Diqqətli çox məqam ondan ibarətdir ki, hər iki ölkənin siyasi rəhbərliyi münasibətlərin hazırlığı soviyyəsindən məməndurlar və onun daha da irəli aparılmasına qətiyyətli siyasi irade göstərirler. Səfər çərçivəsində dəha bir əlamətdər hadisə yaşandı - dövlət başçıları Vətən mühəribəsindən sonra yenidən qurulan Füziliyə gələrək burada inşa olunan Kurmanqazi adına Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzinin açılış mərasimində iştirak ediblər.

Azərbaycan və qazax xalqlarını tarixdən gələn ənənələrə, hoyat tərzlərinə, milli-mənəvi-dini döyərlərinə görə bir-birinə çox yaxındırlar. Hər iki xalq Türk soyundan gəlir və tarixi keçmiş ilə qürur duyur. Texminən üç onilliyi ohadə eden müstəqillik tarixində Azərbaycan və Qazaxstan möhəkəm tarixi zəmin üzərində six münasibətlər quraraq eləqələrini startejii tərəfdəşliq soviyyəsinə yüksəldiblər.

Eyni zamanda, ikitərəfli münasibətlər mədəni bağlarla dəha da möhkəmlənir. Bunu təkcə son ilərədə baş tutan tədbirlərin...

Bax sah. 3

9-cu üçtərəfli görüş...

Bax sah. 4

İlk 2 ayda...

Azərbaycan 2024-ci ilin ilk 2 ayını nikbin iqtisadi inkişaf templəri ilə başa vurub. Belə ki, cari ilin yanvar-fevral aylarında ölkədə 18,5 milyard manat həcmində və ya əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 5 faiz çox ümumi daxili məhsul (ÜDM) istehsal olunub. İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda əlavə dəyər 0,7 faiz azalsada, qeyri neft-qaz sektorunda artım 10,1 faiz təşkil edib. Qeyri-neft sektorunun osas sahələri olan sonayə, rabito, kənd təsərrüfatı, turizm, ticarət kimi aparıcı sektorlarda əlavə dəyərin yaranmasası son bir ayda əvvəlki aylara nisbəton dəha çox artımlar nümayiş etdirib. 2015-ci ildən sonra ÜDM-in aylıq nominal artımı ilk döfə 2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında qeydə alınıb. ÜDM-də məhsul istehsalı və bu sahədə fealiyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən 2024-cü ilin yanvar-fevral aylarında 10,2 milyard manatlıq sonayə məhsul istehsal edilib. Xüsusilə de 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə qeyri-neft sonayesində artım 11 faizi ölübüd...

Bax sah. 3

Bax sah. 3

5-ci nəsil qırıcı istehsal edən 5 ölkədən biri...

Son illərdə dönyanın siyasi və hərbi mənzərəsi getdiyəcə daha qatı rəng almışdır - siyasi və hərbi motivli qarşışmalar artır, yeni eskalasiyalar meydana çıxır. Belə bir şəraitdə global siyasi oyuncular, regional güc mərkəzi funksiyasını həyata keçirən dövlətlər regional tohliyəsizliyin ətimat istiqamətində real addımları ilə seçirlərlər. Sülh uğrunda, haqq və ədalət uğrunda mübarizənin önündə yer alan bu dövlətlər bütün parametrlər üzrə inkişaf prioritetlərinin reallışdırır, on yüksək səviyyəyə çatdırır. Məsələn, quruluşunun 100 ilə yaxın zaman kəsiyində olduğumuzda, əsasında Azərbaycan oleyhino qərəzlə məqalələr ilə çıxış etməsi artıq heç kəsi...

Bax sah. 5

"The Washington Post" qəzetinin qərəzi...

Azərbaycanın öz ərazi bütövülüyü və suverenliyini bərpa etməsi Ermənistannın havadalarını ciddi narahat edir. Bu səbəbdən də, ölkəmizə qarşı beynəlxalq müstəvəd qərəzlə kampaniyalar aparılır. Proses müyyən beynəlxalq media şəbəkələri də qoşulub. Məhz belə media qurumları da erməni lobibisinin "turbunasına" çevrilib. ABŞ-in "The Washington Post" qəzeti də belə hallara rast gəlinir.

Qeyd edək ki, qəzet növbəti dəfə regionumuzla əlaqədar obyektivlikdən uzaq məqədə dörə edib. Qəri Azərbaycan İcması bayanat verərək "The Washington Post" qəzetiində Qarabağla bağlı dərə olunmuş həqiqətləri təhrif edən, toxribat xarakterli yazını qətiyyətən pisləyib. Bəyanatda qeyd olunub ki, yazının müəllifi David Iqnatiusun davamlı şəkildə erməni havadalarının sifarişi əsasında Azərbaycan oleyhino qərəzlə məqalələr ilə çıxış etməsi artıq heç kəsi...

Bax sah. 6

"Ölüm" tədarükü ...

Son illərdə lokal çərçivədən qlobal miqyasda qeyrilişmiş bəzi hərbi kataklizmlər bir həqiqəti növbəti dəfə təsdiqləyir: məhərbiyələr dönyanın varlanması üçün on real yollarda birlidir. Bu səbəbdən də, ölkəmizə qarşı beynəlxalq müstəvəd qərəzlə kampaniyalar aparılır. Proses müyyən beynəlxalq media şəbəkələri də qoşulub. Məhz belə media qurumları da erməni lobibisinin "turbunasına" çevrilib. ABŞ-in "The Washington Post" qəzeti də belə hallara rast gəlinir.

Dünyanın aparıcı iqtisadiyallarına malik dövlətlərin son statistikalarına nəzər salıqda bir sira məntiqəsizlikləri görməmək mümkün deyil - xüsusilə, Avropanın dövlətlərində iqtisadiyyatın aparıcı sahələri ard-arda ən çətin...

Bax sah. 6

Demokratik dəyərlərin təbliği

Demokratik dövlət olmadan hər hansı bir cəmiyyətin davamlı inkişafı qeyri-mümkündür. Cənubi demokratiyələrin maraqlarına xidmət etməyə yönəlmis dövlət quruculuğu üçün evəz olunmaz şərtlərdir. Təbii ki, demokratiya bir anda yaradılmışdır. Bunun üçün dövlət-vətəndaş münasibətlərinə yeni səviyyəyə yüksəldəcək islahatların dərinləşdirilməsi qəçiləz zərurətdir. Siyasi müstəqiliyiminə bərpaşından ötmə müddət orzunda davamlı islahatlar həyata keçirən Azərbaycan bi sahədə böyük uğurlara imza atması ilə seçilir.

İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi Azərbaycan güclü xalq-iqtidar birliliyinə sərtləndirir. Xalq dövlət rəhbərliyinin həyataya keçirdiyi işləri, əhaliyə göstərilən qayğıını, ölkəmizin ildən-ilə sürətli inkişafını aydın görür. Azərbaycanda sarsılmaz xalq-iqtidar birliliyi mövcuddur, bu birliliyin əsasını Azərbaycan xalqının öz liderinə olan sevgisi və inamı təşkil edir. Ölkə...

Bax sah. 4

Çatır altına sığınanın "sorğu oyunu"...

Ermənistannın hazırkı siyasi-iqtisadi durumu bu ölkənin göləccəyi ilə bağlı heç bir pozitiv imkanlar vəd etmir. Əksinə, düşdüyü durumu daha isə qəlizləşdirən rəsmi İrevan özünün qeyri-praqmatik davranışları ilə pis vəziyyətə qalır. Son dövrlərdə dəha çox "qərbporəst" mövqə sergiləməyə çalışan Ermənistannın siyasi rəhbərliyi gözəldəyi nitəcilleri olda de bilmir - başqa sözə, Fransa və digərlərinin "çatır altına" keçmək istəyen Paşinyan uğurlu perspektivi hiss etmir. Ölkənin daxilində sosial vəziyyət gərgin olaraq qalır, iqtisadi geriləmə yüksək rəqəmlərlə ifadə edilir, siyasi böhər günündən dərinləşir. Bu baş verənlərdən isə en böyük günahkar qismində məhz Ermənistən hakimiyyəti təqdim olunur. Hər halda erməni cəmiyyətinin dünüşücsü bundan ibarətdir ki, siyasi rəhbərliyin apardığı "siyasi kurs" Ermənistən göləccək perspektivdən bölgə üçün təhdid kimi xarakterizə edəcək. Bundan yaxa qurtarmaq...

Bax sah. 7

Rusiya, Çin və İran həmrəyliyi: Ərəb körfəzində əzələ nümayışı

Yeni
namizəd...

Bax sah. 7

Dostluq və qardaşlıq mərkəzi

Azərbaycanla starteqi tərofdaşlıq münasibətlərinə malik olan dost Qazaxstanın Prezidenti Kasim-Jomart Tokayevin bu günlərdə ölkəmizə baş tutan dövlət səfəri uğurlu keçib. Səfər çərçivəsində Prezident İlham Əliyev və Prezident Kasim-Jomart Tokayev müxtəlif tədbirlərə qatılırlar, mətbuataya bəyanatlarla çıxış edərək qarşılıqlı eməkdaşlığın perspektivi ilə bağlı müümən mesajlar veriblər. Diqqəti çəkən məqam ondan ibarətdir ki, hər iki ölkənin siyasi rəhbərliyi münasibələrin hazırlıq səviyyəsindən möməndürələr və onun dəha da irəli aparılmamasına qotiyətli siyasi iradə göstərirler. Səfər çərçivəsində dəha bir əlamətdər hadisə yaşandı - dövlət başçıları Vətən müharibəsindən sonra yenidən qurulan Füzuli yolu gələrək burada inşa olunan Kurmanqazi adına Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzinin açılış mərasimində iştirak ediblər.

Mənəvi bağlarla daha da möhkəmlənən dostluq

Azərbaycan və qazax xalqları tarixdən gələn onənlər, həyat tərzlərinə, milli-mənəvi-dini dəyərlərinə görə bir-birinə çox yaxındırlar. Hər iki xalq Türk soyundan gelir və tarixi keçmiş ilə qürur duruy. Texminən üç onilliyi ehədə edən müstəqillik tarixində Azərbaycan və Qazaxstan möhkəm tərxi zəmin üzərindən səx münasibətlər quraraq əlaqələrini starteqi tərofdaşlıq səviyyəsinə yüksəldiblər.

Eyni zamanda, ikitərəflə münasibətlər mənəvi bağlarla daha da möhkəmlənir. Bunu təkcə son illərdə baş tutan tədbirlərin təmsilindən görəmə mümkündür. Azərbaycanda Qazaxstanın, dəst ölkədə Azərbaycanın mödəniyyət güləşlərinin keçirilməsi artı onənə halim alıb. İki ölkənin gəncələr arasında temalarla ikitərəflə humanitar əlaqələrin möhkəmlənməsi şərait yaradır. Tərafələr gəncələri və tehsil sahəsində eməkdaşlığın inkişafı üçün qarşılıqlı şirkətlə atılan addımları alışqıslar. Müvafiq nazirliklərə akademik mobilliyyin təmin olunmasına, birgə töhfələr və elmi layihələrin təşkilinə maksimum kömək etmələri barədə təqsiri vərib. Eyni zamanda, media sahəsində qarşılıqlı fealiyyət, kontent mübadiləsi qardaş xalqların daha da yaxınlaşmasına sənəblər töhfə vərə bilər. Bununla bağlı müvafiq sahələr imzalanıb.

Ötən il Azərbaycanda olduğu kimi, Qazaxistanda da "Heydər Əliyev İİ" yüksək səviyyədə qeyd olundu. Burada zamanında ikitərəflə əlaqələrin inkişafına sənəblər töhfələr vermiş Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illiyi ile bağlı silsilə tədbirlər keçirildi. O cümlədən "Qazaxistan" telekanalında Heydər Əliyevin zəngin həyat yolu haqqında "Görkəmli həyat" adlı sənədi filmin premyerası baş tutub. Dost Qazaxistanda Heydər

Əliyevin 100 illiyi ilə bağlı tədbirlərin keçirilməsinə Prezident İlham Əliyevin bu ölkəyə ötən il aprelin 10-də baş tutan uğurlu rəsmi səfəri çərçivəsində start verildi. Dövlətlimatın başçısı aprelin 10-də Astanada Heydər Əliyev küçəsinin təntənəli açılış mərasimində qatılıb. Küçənin uzunluğu 1400 metrdir. Heydər Əliyev küçəsində dörn monətlər bin monument ucaldır. Bu memarlıq nümunəsinə daxil olan elementlər türk köklərinin ortaqlığını, mədəni dəyərlərin yaxınlığını və Azərbaycan xalqının hörməti vurğulayıb. Monumətin üzərindəki QR-kodu skanlanmaqla Heydər Əliyevin həyatı haqqında dəha çox məlumat əldə etmek olar.

Bu qəbilden olan mədəni tədbirlər xalqlarımızın əbədi dostluğunu təcəssüm etdirir. Martin 12-de Füzulidə Kurmanqazi adına Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzinin açılması hər iki ölkənin və xalqın tarixdən gələn onənlərə sadıq qaldıqlarını təsdiqləyir. Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzinin açılış mərasimindən çıxışında Füzulidə Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzinin yaradılmış təsəbbüsündən xəxənə Qazaxstan Prezidentindən göldiyinə diqqət çəkən dövlətimizin başçısı vurğulayıb: "Ötən dəfə - ilyərim evvel Azərbaycana sefərindən zamanı bər Mərkəzin təqdimatı oldu və bər il orzində Mərkəz tikiildi, bər gün onun rəsmi açılışdır. Mərkəz qazax xalqının böyük oğlu Kurmanqazının adını daşıyır. Dünen bəz Sizini danışdırıq ki, bər təkcə Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzi deyil, həm də Qazaxistandə Azərbaycan arasında dostluq və qardaşlıq mərkəzi olacaq".

Öz növbəsində Qazaxistanda Heydər Əliyevin zəngin həyat yolu haqqında "Görkəmli həyat" adlı sənədi filmin premyerası baş tutub. Dost Qazaxistanda Heydər

əlaqələrin möhkəmləndirilməsinə böyük diqqət yetirildiyindən məmən qaldığından diqqət qədirdir. Dost ölkənin dövlət başçısı respublikamızda Qazaxistan mödəniyyət günlərinin böyük müvəffəqiyyətə keçməsinə, Sumqayıt şəhərində bir küçəyə Qazaxistanın məşhur məarifçisi Axmet Baytursunovun adının verilməsi qərərindən gələn minnətdərini ifadə edib. O, bəzən tomasların davam edəcəyinə eminliyini bildirib. "Bu Mərkəz Qazaxistan xalqı adından bizim hədiyyəmizdir. Hökumətin tapşırığına və məmən şəxsi göstərışımıza əsasən "BL

Group" özəl şirkəti bu hədiyyəni səmimi-qələbdən, bütün xalqın adından təqdim edir. Zənniməcə, bu obyekti şübhəsiz ki, ölkələrimiz arasında rəfahın, bütün əlaqələrin, hərtərəflə münasibətlərin möhkəmləndirilməsinə töhfə olacaq", - deyə Kasim-Jomart Tokayev vurğulayıb.

İşgaldən azad edilmiş orzılarda dövlətimizin başçısının verdiyi təqsiriqlər uyğun olaraq ötən dövr orzində genişmişqayla yenidənqurma vo bərə tədbirlərinin görüldüyü, keçmiş məcməi kökçüklərin öz dədə-baba yurdlarına qayğıdı istiqamətində işlərin planlı və əlaqələndirilməş şəkildə davam etdirildiyi

Qərargahın rehbəri tərəfindən qeyd olunub.

Daha sonra iclasın gündəliyinə uyğun olaraq, "Azərbaycan Respublikasının işğaldən azad edilmişərəzilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Programı"nın icrası çərçivəsində Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iştgası rayonlarında şəhərsələr fəaliyyəti, o cümlədən şəhərlərin və digər yaşayış məntəqələrinin yənidən qurulması, bərpası, neqliyyat inşastrukturunun yaradılması, rabitə xidmətlərinin təşkili, eyni zamanda, azad edilmişərəzilərin işqəsi dayanıqlıqın təmin, əhalinin məskunlaşması və məşgulluq məsoluluları ilə bağlı gömrək işlər üzrə məzulələrin dinlənilər. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin işğaldən azad edilmiş müvafiq orzıləri üzərində

xüsusi nümayəndəliklərinin yerlərdəki fəaliyyəti çərçivəsində görülən işlər və 2024-cü ilə daxil qardaş duran planlar barədə xüsusi nümayəndələr tərəfindən məlumatlar verilib.

Qərargahın rehbəri işğaldən azad olunmuş orzılarda həyata keçirilən bərpa və yenidənqurma layihələrinin "Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Programı"na uyğun olaraq keyfiyyətli, operativ, kompleks yanaşma tətbiq etməklə əlaqələndirilməş şəkildə icrasının vəbədliyinə xüsusi vurğulayıb.

İclasın sonunda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsi istiqamətində zəruri tədbirlər müəyyən edilib və müvafiq təqsiriqlər verilib.

Əlaqələndirmə Qərargahının növbəti iclasında

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının və Azərbaycan Respublikasının işşaldən azad edilmişərəzilərinə məsələlərin möhkəmləndirilməsi qaydada həlli ilə əlaqələndirmə Qərargahının rəhbəri Samir Nuriyev sədrliyi ilə Qərargahın növbəti iclası keçirildi.

AZERTAC xəbər verir ki, Qərargahın rəhbəri Samir Nuriyev iclası açaraq, fevralın 7-de keçirilmiş növbəndənər Prezident səfərindən Azərbaycan xalqının öz güclü liderləne olan inamını və etimadını, dövlətimizin başçısının inkişafı yolunda həyata

mi ondardı ki, Azərbaycanın müstəqillik tarixində ilk dəfə olaraq xalqımız orazi bütövülüyü vo suverenliyin tam bərpa edilmis qalib ölkənin vətəndaşları olaraq seckidə istirak ediblər. Budəfəki seckinin ölkəmizin bütün əraziində, o cümlədən Xankondidə, Şuşada vo işğaldan azad edilmiş digər yerlərdə keçirilməsinin hər bir azərbaycanlı üçün tarixi və qüvvərəvəsi hadisə olduğunu vurğulanıb.

İşgaldən azad edilmişərəzilərdə dövlətimizin başçısının verdiyi təqsiriqlər uyğun olaraq ötən dövr orzində genişmişqayla yenidənqurma vo bərə tədbirlərinin görüldüyü, keçmiş məcməi kökçüklərin öz dədə-baba yurdlarına qayğıdı istiqamətində işlərin planlı və əlaqələndirilməş şəkildə davam etdirildiyi

Qərargahın rehbəri tərəfindən qeyd olunub.

Daha sonra iclasın gündəliyinə uyğun olaraq, "Azərbaycan Respublikasının işğaldən azad edilmişərəzilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Programı"nın icrası çərçivəsində Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iştgası rayonlarında şəhərsələr fəaliyyəti, o cümlədən şəhərlərin və digər yaşayış məntəqələrinin yənidən qurulması, bərpası, neqliyyat inşastrukturunun yaradılması, rabitə xidmətlərinin təşkili, eyni zamanda, azad edilmişərəzilərin işqəsi dayanıqlıqın təmin, əhalinin məskunlaşması və məşgulluq məsoluluları ilə bağlı gömrək işlər üzrə məzulələrin dinlənilər. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin işğaldən azad edilmiş müvafiq orzıləri üzərində

müəyyənəldirilir. Sonra isə milli güclərə edilərək qarşıya qoyulan hədəfələrə doğru inamlı addımlar atılır. Prezident İlham Əliyevin müyyənəldirdirdiyi bu formuylə sənədində Azərbaycan zirvələrə yüksəlib, dünən sənədindən sonra qazanılmışdır. Qazaxistanda əlaqələndirmə Qərargahının rəhbəri tərəfindən məlumatlar verilib.

Ölkəmizə və onun Liderinə olan böyük inam

Bəzə mətəbər foruma ev sahibliyi hüququnun Azərbaycanın işqəsi işsə heç də sadıfı deyil. Bu, ölkəmizə müsbət reallıqları, cəmiyyətimizin toleransi və əlbəttə ki, dövlətin ardıcılıqlı həyata keçirdiyi məqsəd-yənilər siyasetə bilavasitə bağlıdır. Uğurlu siyasetə sayəsində respublikamız beynəlxalq birliyi six integrasiya edib. Bu gün Azərbaycan bütün dünyada yüksək nüfuzlu malik ölkə kimi tanınır. Respublikamızın, xalqımızın milli maraqları getiyənən qorunur. İqtisadi mütəqiliyinə nail olan respublikamız siyasi qərarlarını da tam müsteqil şəkildə qobulur. Bu qərarlar hansıa güclərə edilərək qazanılmışdır. Bəzə mətəbər foruma ev sahibliyi hüququnun Azərbaycanın işqəsi işsə heç də sadıfı deyil. Bu, ölkəmizə müsbət reallıqları, cəmiyyətimizin toleransi və əlbəttə ki, dövlətin ardıcılıqlı həyata keçirdiyi məqsəd-yənilər siyasetə bilavasitə bağlıdır. Uğurlu siyasetə sayəsində respublikamız beynəlxalq birliyi six integrasiya edib. Bu gün Azərbaycan bütün dünyada yüksək nüfuzlu malik ölkə kimi tanınır. Respublikamızın, xalqımızın milli maraqları getiyənən qorunur. İqtisadi mütəqiliyinə nail olan respublikamız siyasi qərarlarını da tam müsteqil şəkildə qobulur. Bu qərarlar hansıa güclərə edilərək qazanılmışdır. Bəzə mətəbər foruma ev sahibliyi hüququnun Azərbaycanın işqəsi işsə heç də sadıfı deyil. Bu, ölkəmizə müsbət reallıqları, cəmiyyətimizin toleransi və əlbəttə ki, dövlətin ardıcılıqlı həyata keçirdiyi məqsəd-yənilər siyasetə bilavasitə bağlıdır. Uğurlu siyasetə sayəsində respublikamız beynəlxalq birliyi six integrasiya edib. Bu gün Azərbaycan bütün dünyada yüksək nüfuzlu malik ölkə kimi tanınır. Respublikamızın, xalqımızın milli maraqları getiyənən qorunur. İqtisadi mütəqiliyinə nail olan respublikamız siyasi qərarlarını da tam müsteqil şəkildə qobulur. Bu qərarlar hansıa güclərə edilərək qazanılmışdır. Bəzə mətəbər foruma ev sahibliyi hüququnun Azərbaycanın işqəsi işsə heç də sadıfı deyil. Bu, ölkəmizə müsbət reallıqları, cəmiyyətimizin toleransi və əlbəttə ki, dövlətin ardıcılıqlı həyata keçirdiyi məqsəd-yənilər siyasetə bilavasitə bağlıdır. Uğurlu siyasetə sayəsində respublikamız beynəlxalq birliyi six integrasiya edib. Bu gün Azərbaycan bütün dünyada yüksək nüfuzlu malik ölkə kimi tanınır. Respublikamızın, xalqımızın milli maraqları getiyənən qorunur. İqtisadi mütəqiliyinə nail olan respublikamız siyasi qərarlarını da tam müsteqil şəkildə qobulur. Bu qərarlar hansıa güclərə edilərək qazanılmışdır. Bəzə mətəbər foruma ev sahibliyi hüququnun Azərbaycanın işqəsi işsə heç də sadıfı deyil. Bu, ölkəmizə müsbət reallıqları, cəmiyyətimizin toleransi və əlbəttə ki, dövlətin ardıcılıqlı həyata keçirdiyi məqsəd-yənilər siyasetə bilavasitə bağlıdır. Uğurlu siyasetə sayəsində respublikamız beynəlxalq birliyi six integrasiya edib. Bu gün Azərbaycan bütün dünyada yüksək nüfuzlu malik ölkə kimi tanınır. Respublikamızın, xalqımızın milli maraqları getiyənən qorunur. İqtisadi mütəqiliyinə nail olan respublikamız siyasi qərarlarını da tam müsteqil şəkildə qobulur. Bu qərarlar hansıa güclərə edilərək qazanılmışdır. Bəzə mətəbər foruma ev sahibliyi hüququnun Azərbaycanın işqəsi işsə heç də sadıfı deyil. Bu, ölkəmizə müsbət reallıqları, cəmiyyətimizin toleransi və əlbəttə ki, dövlətin ardıcılıqlı həyata keçirdiyi məqsəd-yənilər siyasetə bilavasitə bağlıdır. Uğurlu siyasetə sayəsində respublikamız beynəlxalq birliyi six integrasiya edib. Bu gün Azərbaycan bütün dünyada yüksək nüfuzlu malik ölkə kimi tanınır. Respublikamızın, xalqımızın milli maraqları getiyənən qorunur. İqtisadi mütəqiliyinə nail olan respublikamız siyasi qərarlarını da tam müsteqil şəkildə qobulur. Bu qərarlar hansıa güclərə edilərək qazanılmışdır. Bəzə mətəbər foruma ev sahibliyi hüququnun Azərbaycanın işqəsi işsə heç də sadıfı deyil. Bu, ölkəmizə müsbət reallıqları, cəmiyyətimizin toleransi və əlbəttə ki, dövlətin ardıcılıqlı həyata keçirdiyi məqsəd-yənilər siyasetə bilavasitə bağlıdır. Uğurlu siyasetə sayəsində respublikamız beynəlxalq birliyi six integrasiya edib. Bu gün Azərbaycan bütün dünyada yüksək nüfuzlu malik ölkə kimi tanınır. Respublikamızın, xalqımızın milli maraqları getiyənən qorunur. İqtisadi mütəqiliyinə nail olan respublikamız siyasi qərarlarını da tam müsteqil şəkildə qobulur. Bu qərarlar hansıa güclərə edilərək qazanılmışdır. Bəzə mətəbər foruma ev sahibliyi hüququnun Azərbaycanın işqəsi işsə heç də sadıfı deyil. Bu, ölkəmizə müsbət reallıqları, cəmiyyətimizin toleransi və əlbəttə ki, dövlətin ardıcılıqlı həyata keçirdiyi məqsəd-yənilər siyasetə bilavasitə bağlıdır. Uğurlu siyasetə sayəsində respublikamız beynəlxalq birliyi six integrasiya edib. Bu gün Azərbaycan bütün dünyada yüksək nüfuzlu malik ölkə kimi tanınır. Respublikamızın, xalqımızın milli maraqları getiyənən qorunur. İqtisadi mütəqiliyinə nail olan respublikamız siyasi qərarlarını da tam müsteqil şəkildə qob

Böyük yazıçımıza kiçik təbrük...

Şahanə MÜŞFIQ

"Allahsız yerde otur, böyükşüz yerde oturma" deyib atalarımız. Ədəbiyyatımızın, incesənetimizin bu gününə baxanda böyükşüzün izini, nəfəsimi, varlığımı görməmək, duymamaq mümkün deyil. Əgər bu xalqa yaradılıqlı istedadını, sonet eşqini Allah veribisə, onu qoruyub-saxlamaq, inkişaf etdirib bu günlərə getirmək, şübhəsiz, böyükşürün alınışları, zəhməti və gənclərə qoyduğu əvəzolunmaz mərasin noticisidir.

Təkcə Azərbaycan ədəbiyyatının deyil, neheng Türk dünyası ədəbiyyatının, incesənetinin böyükşüründən Xalq yazıçısı Anar Rzayev. Men onu Yazıçılar Birliyinin sədrlərindən, türk-türkli vəzifələrindən, titullarından once möhz yazılıçı kimi taniyış vermiş. Hələ orta məktəbdə oxuyurdum onun once "Ağ liman", sonra isə "Bəsmətəbəli evin altıncı mərtəbəsi" əsərlərinə oxuyub, ardına qızı Günel Anarqızının "Altıncı" romanı ilə Təshminin her kəsənən fərqli sevməyə başlayanda. Yeri gölmüşkən, bu üç əsərin toplandığı kitab menin usaqşən hədiyyə alıǵım kitabdır. Özü da kimdən? Ədəbiyyat mülliimdir... O vaxt tezə cap olunan, hətta ədəbi mühitin özündə belə çox yayılmayan o ki-

tabi ədəbiyyat sevgimi bilən və məni hər vəchələ həvəsləndirməyə çalışan müəllimim onu mənə hədiyyə edəndə demişdi "şəxşən Anar müəllimim öz hədiyyəsidir". Əlbəttə, sehv demirdi, Anar müəllim hədiyyə etmişdi, amma şəxşən mənə yox. Hədiyyədən hədiyyə olmaz desələr de, menca, kitab na qədər hədiyyə olunsa, na qədər əldən elə gozse, o qədər faydalı, o qədər gözəl olar. Bir halda ki, 12 yaşlı qızı qızılən bə hədiyyə sonradan onun hayat yolunu müəyyənləşdirdi...

Bəli, bu gün "diplomlu", "müdafisi" ədəbiyyatçı olmağımın başlıca səbəblərindən biridir o kitab. Nəticədə, böyük yazıçı Anar.

Sonralar onun, demək olar ki, bütün yaradılığının bir-birə oxudum. Həm məktəb, həm də universitet illərində. "Men, o və telefon" da aşiq oldum, "Gürcü fəmilyası"nda kedərləndim, "Dantenin yubileyi"nde teatri sevdim, "Otel otağı"nda ölümün nəfəsini duydim, "Keçən ilin son gecəsi"ndə tonhalasdım, "Şəhərin yay günləri"ndə düşünsələr daldım, "Ağ qoc, qara qoc" da həyəcanlandırmış, "Göz muncuğun"da heyət etdim, "Sızsız"da sevimiş yazıçınu da yaxınlaşdırıdım... Amma hamısında bir daha, bir daha Anar qəlemləni sevdim, məməsindəm.

Sonra özüm ədəbiyyatçı oldum, sonra da jurnalı... Və bir gün sevimli yazıçınu yaxınlıqda tanış olmaq füsrət qazandım. Bu da bəs deyilmək kimi, onuna sefərlərə getmek qismətində. Öncə Türkiyədə Türk dünyasından olan gənc yazarlar üçün təşkil edilmiş görüsə Anardan ustad dörsərən alıdı, tamam başqa momlekətək gənc qələm yoldaşlarının Anar yaradılığına olan sonsuz sevgisinin, öz yaşıdlarının uca sayığının şahidi oldu.

Sonra isə elə bir gün gəldi ki, yəqin onu həc xəyal etməyə de gütüm yetməzdi. Uşaqlığımın əvəzsiz yazıçınu ilə xeyallarının şəhəri olan Şuşada eyni tədbiro qatıldıq, 80 yaşlı ibimizim usaq kimi sevindiyini, həyəcanlandırdıq, diliq dərmanlıqlarınları dolub-bəsənən gözlərindən oxuduq.

Uca dağın başı qarsız olmaz, əlbət. Anar

da bu illər arzında sözən, söhbətdən, fitnədən, fəsaddan, paxılıqladan kənar olmadı. Hər kəsi daslamaya hazır keşlərin əsəssiz iftiralarının, qınağının obyekti oldu. Böyüyün, ağ-saqqalın dəyerini bilməyən, sənki özləri heç qocalımayacaq kimi insanların yaşını suç bilsələr hər dəfə bir avan çağırırlar. Anarı məmərlüqdə ittihad edən də oldu, yazma-maşa suçlayan da. Bəzən iddiyalar o həddə çatdı ki, Anar kimi her deqiqəsi qızıl olan şəxsiyyət onlara cavab vermek məcburiyyətində qaldı. Mənəcə isə onun onəsli cavabları elə əsərlərində, yaziqlarında gizlənib. Necə ki, seirlerinə birində deyir:

"Basdırıldandan" sonra,
"tükənenən" sonra
On cild kitab yazmışam.

Bəli, Anar öz yaradılığının, yaşına uyuşmayaq məhsuldar işgəzərliyi ilə səbət edir ki, onun üçün yazmaqdan önməli və dəyərləri heç noxudur. Axi:

Yazıçı ömrünün iki vaxtı var -
Yaşamaq zamanı, yazmaq zamanı.

Bütün burlara baxmayaraq, Anar böyük-lüyünü həm də onu bu cür əsərsiz ittihad edənləri, ona daş atanları, onu öz təsəvvürlərində nüfuzdan salmaqça çalışanları bağışlayaraq, əfv edərək də göstərir. Onun kin saxlamanı, heç ney böyükütməyən, yalnız gözəlliklər görməye meyilli qəlibi atılan daşlardan daşlaşmadı, onlardan özüne dəha uca saray qurdu. Bunu da Anar on ən çox öz ömür-gün yoldaşı ilə bürüdü, ona, əvlədlərinə, novəlo-rino və insanhı sevgisindən gücləndi:

Paxılıqla üzləşdik,
Haqıqlıqla rastlaştıq,
Nə beynintər pas atdı,
Nə qəlbimiz daşlaştı.

Bu gün Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri, Xalq yazıçısı Anarın 86 yaşı tamam olur. Mənəcə, Anar kimi adamlar üçün nə qədər yaşasa, azdır. Ona görə de sevimiş edibimizi yeni yaşı münasibəti ilə təbrik edir, ona məməkən can sağlığı və uzun ömürlər arzulayıraq. Özü deyir ki, Yazmaqçın yaşayiram, Yaşamaqçın yaşayram. Men de deyirəm ki, ezziz Anar müəllim, yaşayın-yazın, yazın-yazayın... Bütün hər iki Anarı sevirik!

"The Washington Post" qəzetinin qərəzi...

İcmə: Təxribat xarakterli yazını qətiyyətlə pisləyirik

Nardar BAYRAMLI

Azərbaycanın əzəzi bütövlüyüünü ve suverenliyini bərpə etməsi Ermenistanın həvadalarını ciddi narahat edir. Bu səbəbdən, ölkəmiz qarşı beynəlxalq müstəvədo qərəzlə kampaniyalar aparılır. Prosesə müyəyen beynəlxalq media şəbəkələri də qoşulub. Məhz belə media qurumları da erməni lobbinin "turbunasına" qəvrilir. ABŞ-in "The Washington Post" qəzətində belə hallara

peşəkar jurnalistikadan nə qədər uzaq olduğunu, eyni zamanda, ikiüzlü və ri-yakar mövqeyini göstərir. "Tarixi ədə-lətsizlik və beynəlxalq hüquq"dan sika-yetlərən "jurnalist"ə bir daha xatırlat-maq isterdi ki, münaqışının yaratdığı və beynəlxalq hüquq sisteminin mehəl qoyma-dığı ədalətsizliyi, orazilərinin işgalına mehəl Azərbaycan tərəfi məruz qarabağ, hem də WESTERN AZERBAIJAN COMMUNITY zisindəki doğma yurd-yuvalarının dan zorla qovu-lular".

Vurğulanıb ki, Qərbi azərbaycanlıların doğma torpaqlarına dinc yolla geri qayış hüquq heç bir vəchələ inkar oluna bilməz və bu məsələ özünü "peşəkar və tərəfzisi" kimi qiymətləndirən beynəlxalq medianın da diq-şəfəti cəlb etməlidir.

Ümumiyyətə, Azərbaycan ötən dövründə dinamik inkişaf edərək beynəlxalq müstəvədo nüfuzlu dövlətlərən birincə çevrilir. Ölkəmiz müs-teqili illərində Ermenistanın 30 il davam edən işgali zamanı oslə həq-iqtələrin dünən icitämiyyətinə çatdırılması iş-qəmatində feal siyaset heyəti keçirib. Eyni zamanda, bədörde iqtisadi və herbi qüdrəti artıran Azərbaycan 2020-ci ildə 44 gün-lük müharibə neticisində öz gücünə ərazilərini erməni işgalından azad etməyə nail olub. Bununla, ərazi bütövlüyüñən bərpa eden dövlətimiz öten ilin sentyabrında ordumuz tərəfindən Qarabağda lokal xarakterli anti-terror tədbirləri neticisində suverenliyinə təmin etdi.

Bununla da, dövlətimiz Cənubi Qafqaz regionunda yeni reallıqlar yaradır. Beynəlxalq birləşiklər və reallıqları qəbul edir. Azərbaycanın Cənubi Qafqazda sülh və emək-dəşli təşəbbüsleri dəstəklənir. Lakin erməni lobisi prosesərərən hərəkələrənən qəzələr-lə ilə çıxış etməsi artıq heç kəsi təccüb-ləndirir. "Otuz il ərzində Ermenistan tərəfindən Qarabağda azərbaycanlı əhalisi qəzələr və vəhşiliklərinə tərəfdən işlənilərən, maddi-mədəniyyət abidələrinin daşlaşdırılması və yerli əhalinin öz yurd-yuvalarından qovulması faktlarını gəz yuman, elezə də Ermənistandan zora qovulmaq və azərbaycanlıların doğma torpaqlarına təhlükəsiz və ləyəqətli şəkildə geri qayış hüquq barədə bir kölmə və yaxınlaşdırmaq. D. İq-natiusun yalnız Qarabağ ermənilərinin "geri qayıtmaq" hüququndan dom vurmasının ona

şunun 100 ilini arxada qoymuş Türkiye Res-publikası 20 ilə xəzinə zamanı kəsiyində əldə etdiyi nailiyyətləri ilə xüsusi seçil-məkəddədir. Bu dövr ərzində Türkiye özünün iqtisadi-siyyəsi, hərbi üstünlüklerini dəha da artırmaq, həm bölgədə, həm də Avropanın ka-minada güc mərkəzi kimi çıxış etməyə nail olub. Son bir neçə il əsər Turkey üçün xüsusi-əlamətdarlılığı ilə seçilərək.

kanında yaşıyan kataklizmlərin aradan qaldırılmasında Türkiye'nin rolunun artması, hərbi və müdafiə sənayesinin yüksəkliyi, yeni tex-nologiyalarla esaslanan mifasız tipli silahlarnın hazırlanması, mühüm bir coğrafiyada siyasi liderlik statusunu möhkəmləndirməsi göl-ecək üçün da ümividəri perspektivlər for-malaşdırır.

5-ci nəsil qırıcı istehsal edən 5 ölkədən biri...

Türkiyə "KAAN"ı istehsal etməklə yeni hərbi mərhələ yaradır...

Son illərdə dünən siyasi və hərbi mənzərəsi getdiyərək də qatı rəng almaqdır - siyyəsi və hərbi motivli qarşıdurmalar ar-attr, yeni eskalasiyalar meydana çıxır. Belə bir

şəraitdə global siyasi oyunçular, regional güc mərkəzi funksiyasını həyata keçirən dövlətlər regional təhlükəsizliyin tominatı istiqamətində real addimları ilə seçirlərlər. Sühl ug-

runda, haqq və ədalət uğrunda mübarizənin öündə yer alan bu dövlətlər bütün parametrlər üzrə inkişaf prioritetlərini reallışdırırlar, on yüksək seviyyəyə çatdırırlar. Məsələn, qurulu-

Vurğulandığı kimi, Türkiyənin milli müdafiə sonəsi sahəsində inqilablı nailiyyətlərə əldə etməsi dənlişən faktdır. Türk-yə ən yeni nəsil texniki göstəricilərə malik yüksək iqtisadi inkişafa, sosial tarzılıq, mütləq siyyə qətiyyətə və perspektivli hərbi so-nayəyə malik olmaq görək. Qeyd edilən istiqamətlər üzrə inkişafını tomin etmiş Türkiyənin milli mərkəzi kimi çıxış etməyə nail olub. Ümumiyyətə, hər iki qələmərənən qəzələr və vəhşiliklərinə tərəfdən işlənilərən, maddi-mədəniyyət abidələrinin daşlaşdırılması və yerli əhalinin öz yurd-yuvalarından qovulması faktlarını gəz yuman, elezə də Ermənistandan zora qovulmaq və azərbaycanlıların doğma torpaqlarına təhlükəsiz və ləyəqətli şəkildə geri qayış hüquq barədə bir kölmə və yaxınlaşdırmaq. D. İq-natiusun yalnız Qarabağ ermənilərinin "geri qayıtmaq" hüququndan dom vurmasının ona

daşlıq teklif edən ölkələrə sırasındadır. Rusiya-nın İstanbulda baş-konsulu Andrey Buravov de-yib ki, Moskva eməkdaşlığı həzirdir.

Hərbi mütəxəssislər də bir çox ölkələr, xüsusilə geniş hərbi imkanları malik olan ölkələrin - Rusiya, Pakistan, Ukrayna-nın, Azərbaycanın, bu kimi istehsal pro-sesinde Türkiye ilə eməkdaşlıq etmək niyyətini təbii sayır. Onların fikrincə, Türkiye artıq müdafiə sonəsi istehsalı sahəsində "KAAN"ın kütlövi istehsalı kifayət qədər yaxınlaşır. Bırqış istehsal mosolosuna gəldikdə isə Türkiyənə dəha cox Azərbay-can və Pakistanla eməkdaşlığı üstünlük ve-

çərçivəsində Azərbaycanın Dövlət Neft Şirkəti ilə Qazaxıstanın "KazMunayQaz" Milli Şirkəti" arasında Qazaxıstan neftinin alqı-satışları sahəsində strateji eməkdaşlıq haq-qında Memorandum imzalanıb. "KazMu-nayQaz" SC-nin sədri Məzqəm Mirzəqalıyev bildirib ki, 2023-cü ilin mart ayından Qazaxıstan neftini Azərbaycan arazisindən tərəfdən həyata keçirilsə də, həcm gücү hələ yüksək deyil, illik noqəl güci töximən 1 milyon tona bərabərdir ki, bu da bir ayda 600-700 min barrel təşkil edir. Qazaxıstanın noqəli əhəmiyyətli dərəcədə artırmaq istəyir.

Məsələ neftin təkəfi Bakı-Supsa neft kəməri ilə məməkün noqəli deyil, əsas niyyət

Qazaxıstanın "Tengiz" yatağında hasil olunan yanacağın BTC ilə noqlının tomin olunmasıdır. Bu məqsədə "Kazmorntransflot" MMC-ye məxsus "Astana" tanker tochiqat xəttinin rentabelliyinin yüksəldilməsidir ki, bu istiqamətdə texirosalınmaz işlər aparılır. BTC ilə hazırlıda illik 2-3 milyon ton neftin noqəli deyil, ixracın on azy 3-4 defə artırılması istisna deyil. Qarşılıq tərəf son bir ilde ixrac əhəmiyyətinin artırmağı üzərindən tərəfərək buna əməl edib. Belə ki, 2023-cü ilde Qazaxıstanın BTC boru kəməri ilə neft ixracının həcmi əvvəlki ilə nisbotan 1 milyon ton artırılacağı 3 milyon tonu çatdırılub. Anteqə hədəf ixracın ilik gücünən on azy 10 milyon ton qaldırılmışdır.

P.İSMAYILOV

Qazaxıstanın "Tengiz" yatağında hasil olunan yanacağın BTC ilə noqlının tomin olunmasıdır. Bu məqsədə "Kazmorntransflot"

MMC-ye məxsus "Astana" tanker tochiqat xəttinin rentabelliyinin yüksəldilməsidir ki,

bu istiqamətdə texirosalınmaz işlər aparılır.

BTC ilə hazırlıda illik 2-3 milyon ton neftin noqəli deyil, ixracın on azy 3-4 defə artırılması istisna deyil. Qarşılıq tərəf son bir ilde ixrac əhəmiyyətinin artırmağı üzərindən tərəfərək buna əməl edib. Belə ki, 2023-cü ilde Qazaxıstanın BTC boru kəməri ilə neft ixracının həcmi əvvəlki ilə nisbotan 1 milyon ton artırılacağı 3 milyon tonu çatdırılub. Anteqə hədəf ixracın ilik gücünən on azy 10 milyon ton qaldırılmışdır.

Qazaxıstanın "Tengiz" yatağında hasil olunan yanacağın BTC ilə noqlının tomin olunmasıdır. Bu məqsədə "Kazmorntransflot"

MMC-ye məxsus "Astana" tanker tochiqat xəttinin rentabelliyinin yüksəldilməsidir ki,

bu istiqamətdə texirosalınmaz işlər aparılır.

BTC ilə hazırlıda illik 2-3 milyon ton neftin noqəli deyil, ix

